

ВПЛИВ СВЯТОГО ДУХА НА МІСІОНЕРСЬКЕ СЛУЖІННЯ СВЯТИХ АПОСТОЛІВ

У статті досліджується досвід апостольського служіння Ісуса Христа та його апостолів. Стверджується, що Велике доручення Христа апостолам могли виконувати тільки при підтримці Святого Духа, який в той же час діє на особистість. Перераховані дії Святого Духа, які роблять Його особистістю. На підставі книг: Євангелія від Луки та Дії робиться аналіз того, як проявив себе Святий Дух. При цьому Він розглядається як триєдина особа: Отець, Син, Святий дух як рівноцінні особистості. Детально розглянуті ті Дари Духа як обіцяні та які можуть практикувати віру як у Спасіння так і в Царство Боже.

Ключові слова: Святий дух, особистість, дії, покликання, особа, свідчення, Трійця, Божий дух, обітниця.

The article explores the experience of the apostolic ministry of Jesus Christ and his apostles. It is argued that the Great Commission of Christ to the apostles could be fulfilled only with the support of the Holy Spirit, who at the same time acts on the individual. The actions of the Holy Spirit that make Him a person are listed. On the basis of the books of Luke and Acts, an analysis is made of how the Holy Spirit manifested Himself. In this case, as a triune person: Father, Son, and Holy Spirit as equal persons. The Gifts of the Spirit as promised and which can practice faith both in Salvation and in the Kingdom of God are considered in detail.

Key words: Holy Spirit, personality, actions, vocation, person, testimony, Trinity, God's spirit, promise.

Актуальність проблеми. Актуальність статті полягає у тому, що автор пропонує свою методологію використання підтримки Святого Духа у проведенні місіонерської роботи.

Ступінь наукової розробки. Значення Святого Духа у житті віруючого було предметом висвітлення Вуда Джорджа, Фреда Смольчука, Г. Блекебі, К. Кінга.

Мета статті: полягає у тому, щоб запропонувати оновлену технологію використання підтримки Святого Духа у підготовці та проведенні місіонерської роботи.

Виклад основного матеріалу. Приступаючи до вивчення впливу Святого Духа на місіонерське служіння Святих Апостолів, нам важливо доступно з'ясувати Його Особистість. Ким є Святий Дух? Зупиняючись навіть тільки на Діях Апостолів ми можемо зрозуміти, яку роль відіграє Святий Дух в житті людини.

Написано: «Першу книгу я був написав, о Теофіле, про все те, що Ісус від початку чинив та навчав, аж до дня, коли через Духа Святого подав Він накази апостолам, що їх вибрав, і вознісся» (Дії Ап. 1:1–2)¹. І все ж таки учні в Єрусалимі чекали тієї обітниці про яку говорив їм Ісус: «Та ви приймете силу, як Дух Святий злине на вас, і Моїми ви свідками будете в Єрусалимі, і в усій Юдеї та в Самарії, та аж до останнього краю землі» (Дії Ап. 1:8)². Можна сказати, що Дух – це набагато більше як сила, це Енергія, що походить від Бога, це благословіння, яке Він дарує нам. Але все ж таки неважко довести, що Святий Дух – це щось набагато більше: Дійсно, Він є Особа і діє як особистість. Варто звернути увагу на деякі Його дії, які не можуть бути проявом побічної сили або предмета.

¹ Біблія або книги Нового і Старого Завітів. Українське біблійне товариство, 2009. С. 1016.

² Там само.

Як же проявляється Святий Дух, як Особа:

- Він перебуває вічно (Ів. 14:17);
- Він навчає і нагадує (Ів. 14:26);
- Він свідкує (Ів. 15:26);
- Він осуджує (Ів. 16:8);
- Він направляє на істину, Він чує, Він говорить і проголошує (Ів. 16:13).

Коли ми досліджуємо Дії Апостолів, то бачимо, що Він є Автором Святого Писання і говорить через нього (Дії Ап. 1:16; 2 Пет. 1:21). Діяльність Святого Духа можна побачити через Його прояви:

- Він промовляє до Пилипа (Дії Ап. 8:29);
- Він кличе на служіння (Дії Ап. 13:2);
- Він посилає Своїх працівників (Дії Ап. 13:4);
- Він допускає звершувати намічені (особливі) дії (Дії Ап. 16:6,8).

Із багатьох місць Писання ми вбачаємо, що Святий Дух володіє саме тими якостями, які присущі особі. Тому дані Йому Імена (назви) вказують на Його Божественну Особистість. Ось чому три Божественні складові являють собою одне ціле, тому і не дивно, що Святий Дух може бути названий одним чи іншим ім'ям. Ось наприклад:

- Дух (Бут. 6:3);
- Дух Божий (2 Хр. 15:1);
- Дух Господній (Іс. 11:2);
- Дихання Вседержителя (Йов. 32:8);
- Дух Господа Бога (Іс. 61:1);
- Дух Отця (Мат. 10:20);
- Дух Христа (Рим. 8:9);
- Дух Сина (Гал. 4:6).

На основі досліджених окремих місць Писання важливо підкреслити, що Святий Дух постійно взаємодіє з Отцем і Сином і є рівним Їм (Мат. 28:19)³. Тому учні повинні хрестити людей в ім'я Отця і Сина і Святого Духа, а також благословляти в ім'я всіх трьох (2 Кор. 13:13)⁴. Все ж таки Ісус називає Духа «другим Утішником», характеризуючи Його як Себе (Ів. 14:16)⁵. Він пояснює учням, що для них краще позостатися тілесної Христової присутності і прийняти в себе Святого Духа (Ів. 16:7)⁶. Пояснення «мати Духа» – це означає теж саме що «мати в собі Христа».

Як звертає увагу Генрі Т. Блекебі, Клод В. Кінг, «Святий Дух – це Дар. Святий Дух завжди присутній в мені, щоб наділяти усім необхідним для виконання святих завдань. Духовний дар – прояв праці Святого Духа, Який діє в житті людини для загального Тіла Христового. Дух Святий визначає завдання і дає духовним лідерам і членам Тіла сили для його виконання...»⁷.

У світлі всіх місць Писання, ми дослідили, що Святий Дух являється Особою, а саме – третім Проявом Божественної Трійці. І цей факт робить особливо значущими наші уявлення та міркування про Його дії в людських серцях. Бо якби Святий Дух був тільки як сила, то Він знаходився б в «залежності» від людини, її бажань та настрою. Але коли Святий Дух є Особою і більше того, Він є Самим Богом, то людина знаходиться під Його керівництвом, любить і слухається Його. Результатом чого є благословення, присутність Бога та джерело благодаті і сили.

³ Біблія або книги Нового і Старого Завітів. Українське біблійне товариство, 2009. С. 926.

⁴ Там само. С. 1070.

⁵ Там само. С. 1006.

⁶ Там само. С. 1007.

⁷ Блекебі Г.Т, Кінг К.В. Пізнавати Бога. Луцьк, 2003. С. 185.

Розглядаючи, досліджуючи та вивчаючи діяння Ісуса та Святого Духа, євангеліст Лука в Діях Апостолів продовжує описання всіх подій, що відбувалися з Христом. Але більше всього в цій книзі він робить «ставку» на Святий Дух. Лука подає Святого Духа з самого початку книги, першим та другим віршем першого розділу.

Показуючи те, що Сам Ісус покладався на Святий Дух (Дії Ап. 1:2). Далі він говорить, що навіть апостоли не змогли б продовжити служіння Ісуса без сили Святого Духа. Таким чином, з самого початку Діянь Апостолів Лука показує, що Святий Дух є ключем до служіння. Ісус вознісся на небо, але на місце Себе Він послав Святого Духа, який наповнить віруючих силою і буде перебувати в них.

Продовжуючи вивчення впливу Святого Духа в Діях Апостолів, починаючи з першого розділу, важливо розглянути те, якими були останні слова Ісуса на цій землі Своїм послідовникам? Це важливо, тому що вони відкривають найважливіше, те що було на серці у нашого Господа.

Він повелів: «...заповідавши через Духа Святого апостолам, яких вибрав... І, зібравши їх, заповідав їм: “З Єрусалиму не відлучайтесь, а очікуйте обітницю Отця, про яку ви чули від Мене: Бо Іван хрестив водою, – ви ж будете хрещені Духом Святим через декілька днів”» (Дії Ап. 1:2–5)⁸.

Ми більш детально розглянемо обіцяний дар Святого Духа і те, як віруючі можуть його прийняти. Тому, особливу увагу ми звернемо на роль Святого Духа в служінні Апостолів.

Досліджуючи книгу Дії Апостолів ми можемо побачити, що головною темою євангеліста Луки є служіння Святого Духа. Він більше згадує про Святого Духа, ніж Матвій і Марко. В цій книзі Лука згадує більш ніж п'ятдесят разів про Святого Духа. Це найважливіша тема, важливий план Бога для апостолів і нашого життя. Але тепер постають питання:

Хто є Святий Дух? Чому він займає таке важливе місце у житті та служінні апостолів?

Святий Дух – це дійсно особа в Святій Трійці. Боже Слово ясно об'являє факти, що доказують особистість Божого Духа. Його індивідуальність виявляється в тому, що Він має Свою думку. Ми читаємо в Посланні до Римлян: «А Той, Хто досліджує серця, знає, яка думка Духа, бо з волі Божої заступається за святих» (Рим. 8:27)⁹.

Крім цього, зауважимо, що Божий Дух проявляє Свою волю: «А все оце чинить один і той самий Дух, приділяючи кожному особно, як Він хоче» (1 Кор. 12:11)¹⁰.

Як особа, Святий Дух має почуття. Апостол Павло перестерігає єфесян, кажучи: «І не засмучуйте Духа Святого» (Єф. 4:30)¹¹. В Діях Апостолів та Євангелії ми також можемо дослідити індивідуальність Святого Духа через його відношення до учнів. Він відкриває їм Божі таємниці. Божий Дух навчає та пригадає слова Ісуса Христа, як про це ми читаємо в Євангелії від Івана: «Утішитель же, Дух Святий, що Його Отець пошле в ім'я Моє, Той навчить вас усього, і пригадає вам усе, що Я вам говорив» (Ів. 14:26). Святий Дух як Особа, також промовляє. Про це читаємо в Об'явленні: «Хто має вухо, хай чує, що Дух промовляє церквам» (Об. 2:7)¹².

Об'являючи Свою індивідуальність, Дух розпоряджається і дає накази. Так, наприклад, в Діях Апостолів зазначено: «Дух Святий звелів їм провіщати слово в Азії, то вони перейшли через Фрігію та через країну галатську. Дійшовши ж до Мізії, хотіли піти до Вітнії, та їм не дозволив Дух» (Дії Ап. 16:6)¹³.

Безперечно, існує ще багато більш переконливих доказів особистості Святого Духа. Йому не можна говорити неправду, зневажати та легковажити Ним (Дії Ап. 5:3)¹⁴.

⁸ Біблія або книги Нового і Старого Завітів. Українське біблійне товариство, 2009. С. 1014.

⁹ Там само. С. 1054.

¹⁰ Там само. С. 1069.

¹¹ Там само. С. 1087.

¹² Там само. С. 1135.

¹³ Там само. С. 1016.

¹⁴ Там само. С. 1016.

Ісус Христос казав легкодушним фарисеям: *«Кажу вам: усякий гріх, навіть богозневага, проститься людям, але богозневага на Духа не проститься. І як скаже хто слово на Людського Сина, то йому проститься те; а коли скаже хто проти Духа Святого, – не проститься того йому ані в цім віці, ані в майбутнім»* (Матв. 12:31–32)¹⁵.

Отже, на підставі цих слів зрозуміло, що Святий Дух приходить від Бога-Отця, тобто Бог-Отець і Бог-Син послав Його. Він являє Собою Божий Дар апостолам і віруючим людям. Згідно пророцтва Ісус мав бути помазаний Святим Духом. Джон Макдоуел зазначає, що на Месії сповнилися пророцтва і знайшли своє виконання. На підтвердження дослідник Святого Письма цитує Біблію: *«І охрестившись Ісус зараз вийшов із води. І ось небо розкрилося і побачив Іван Духа Божого, що спускався, як голуб, і сховався на Нього. І ось голос почувся із неба: «Це Син Мій Улюблений, що ЙОГО Я вподобав»* (Матв. 31–17)¹⁶. Він спільно діє з Богом-Отцем і Богом-Сином та являє собою частину великої тайни Святого Божества, Святої Трійці. І як пише пастор-теолог Ф. Смольчук: *«Колись у вічності краще зрозуміємо цю таємницю. Отже, нехай нікого з нас не хвилює те, що ми й тепер не знаємо і не розуміємо всього про Бога. Пам'ятаймо, що Він Всевишній Бог, а ми тільки Його створіння. Він має право утримувати в таємниці певні речі про Себе, як це Йому до вподоби, бо Він наш Бог»*¹⁷.

Одного разу, після приблизно трьох років милої і люб'язної спільності з Своїми учнями, Ісус Христос порушив їх спокій та затривожив їх серця, сказавши, що Він має намір залишити їх. Побачивши їх здивування та смуток, Спаситель почав з'ясовувати причини, чому Він має відійти з цього світу, кажучи: *«Як піду, то пішлю вам іншого Утішителя – Духа правди»* (Ів. 14:16–17)¹⁸. Але вони не хотіли іншого Утішителя, вони були вельми задоволені Ісусом Христом. Отже, вістка про відхід Любого Учителя тільки збільшила їх смуток. Тоді Ісус Христос ствердив: *«Мушу піти, – бо як ні, то Утішитель не прийде»* (Ів. 16:7)¹⁹. Відтак, Спаситель почав пояснювати, що цей Утішитель зробить для них. Але й цим поясненням учні не були задоволені. Вони не зрозуміли того часу суті і вартості Ісусових слів. Вони вповні цього не оцінили, аж поки самі не одержали того обітованого Утішителя в День П'ятидесятниці. І як пише Ф. Смольчук: *«Ісус Своїми словами не мав наміру настрашити учнів, а хотів радше вивести їх на вищий духовний щабель, до кращого життя. Він бажав привести їх до повного розуміння божественного, надзвичайного життя, яке не є обмеженим фізичними, матеріальними перепонами. Він хотів, щоб вони та всі віруючі пізнали вповні божественну силу й ознайомилися з небесними принципами, щоб вони змогли провадити надзвичайне, успішне і чудове життя»*²⁰.

Варто звернути особливу увагу на слова Ісуса та дослідити його повеління. В чому було його повеління? Він повелів їм залишатися в Єрусалимі, аж поки не приймуть дар, обіцяний їм Отцем. І цим даром є хрещення Святим Духом (Дії Ап. 1:4–5)²¹. Для чого їм потрібний був цей дар? По-перше, їм потрібна була сила Святого Духа для свідчення Євангелії чужинцям і грішникам, тим, які мають інший колір шкіри, говорять на іншій мові, їдять іншу їжу, одягаються та думають по-іншому. Ось чому перед учнями стояла велика задача – бути зодягненими силою Святого Духа, щоби свідкувати так, як того бажає Бог.

По-друге, вони собі не мали уяви, наскільки є важким дане повеління. Вони були переповнені радістю – Ісус воскрес із мертвих! Вони бачили Його, коли Він піднімався на небо і їх серця були переповнені емоціями (Дії Ап.). Учні не думали що скоро їх будуть називати п'яницями, богохульниками і неправдомовцями. Декого із них посадять у в'язниці, хтось із

¹⁵ Біблія або книги Нового і Старого Завітів. Українське біблійне товариство, 2009. С. 903.

¹⁶ Макдоуел Джон. Незаперечні свідчення / за ред. В. Зоца. Мінськ, 1994. С. 126.

¹⁷ Смольчук Фред. Святий Дух і Біблія. Торонто, Канада: Еванджел Байбел Транслейторс енд Міністріс, 1992. С. 90.

¹⁸ Біблія або книги Нового і Старого Завітів. Українське біблійне товариство, 2009. С. 1007.

¹⁹ Там само. С. 1007.

²⁰ Смольчук Фред. Святий Дух і Біблія. Торонто, Канада: Еванджел Байбел Транслейторс енд Міністріс, 1992. С. 14–15.

²¹ Біблія або книги Нового і Старого Завітів. Українське біблійне товариство, 2009. С. 1013.

них залишить свої будинки, землі та володіння, їх близькі родичі серед юдеїв скоро полишать їх. Багатьох з них будуть бити, дехто не повернеться більш до життя на цій землі. І як пише доктор Джордж Вуд: «Завдання покажется більш труднішим, ніж вони могли собі уявити. Попереду була духовна війна, і їм потрібна була сила Святого Духа, щоб отримати перемогу!»²². По-третє, вони не розуміли, наскільки довгим по часу буде це завдання. Навіть коли в учнів було достатньо часу і сили, щоб почати свідкувати. Згаданий нами доктор Джордж Вуд пояснює: «Вони точно знали, що Ісус переміг смерть, і, звісно, знадобиться не так вже багато часу, щоби перемогти римлян. Перші віруючі очікували приходу Христа в будь – яку хвилину. Вони уявити собі не могли, що їм прийдеться свідчити до кінця життя. На виповнення земного доручення знадобилось більше часу, ніж вони думали. Якраз тому Господь повелів їм отримати додаткову силу»²³. І це дійсно було важливим для учнів – чекати дорогоцінного дару Обіцяного Ісусом, щоб зодягнутися в Святого Духа. Їх чекала праця, яку необхідно було звершувати у силі Святого Духа.

Божий план для них був одним – свідчити. І для цього вони повинні завжди пам'ятати про те, що відбулося у їх присутності:

1. Ісус вознісся на небо (Дії Ап. 1:9)²⁴.

2. Ісус посилає Святого Духа на віруючих, щоб вони отримали силу для свідкування (Дії Ап. 1:8).

3. Ісус посилає їх іти і свідкувати. Це є місією Церкви (Дії Ап. 1:8)²⁵.

4. Вони чули слова, обіцянки, що Ісус прийде на землю другий раз (Дії Ап. 1:11)²⁶.

Обітницю Отця учні повинні були чекати в Єрусалимі (Дії Ап. 1:4)²⁷, це той дар, який пообіцяв Бог (Йоїл. 2:28–29²⁸; Мт. 3:11²⁹) – хрещення або сповнення Святим Духом.

Основною метою хрещення Святим Духом було отримання сили, щоб свідчити про Христа, щоб навернути грішників та навчати їх виконувати все, що заповідав Христос. Ось що ми читаємо у головному вірші книги Дій: «*Та ви приймете силу, як зійде Дух Святий на вас; і будете про Мене свідкувати в Єрусалимі й у всій Юдеї та Самарії і до краю землі*» (Дії Ап. 1:8)³⁰.

«Сила» (гр. *dunamis*) означає більше, ніж сила та здатність; вказує на особливу силу діяння. Хрещення Духом Святим надає особисту силу Святого Духа в житті апостолів та віруючих. Хрещення Святим Духом не тільки надає силу, щоб свідчити про Господа, але також збільшує ефективність цього свідчення через укріплення і поглиблення зв'язку з Отцем, Сином та Святим Духом, який проходить від сповнення Духом. Це можна порівняти в Євангелії (Ів. 14:26; 15:26–27). О, який це великий Дар, обіцяний Отцем – хрещення Святим Духом. Апостол Лука пише: «*Іван о хрестив водою, – ви ж будете охрещені Духом Святим через декілька днів*» (Дії Ап. 1:5)³¹.

Христова праця викуплення на Хресті зробила можливим новий вимір Божої присутності у Його народі. Повнота благословіння, про яку пророкували ще у старозавітні часи, проявилася після Вознесіння Хреста. Історично це почалося у певний день, День П'ятидесятниці, День прославлення і Коронування Христа³².

²² Вуд Джордж. Деяння Святого Духа. «Глобал», 2003. С. 37.

²³ Там само.

²⁴ Біблія або книги Нового і Старого Завітів. Українське біблійне товариство, 2009. С. 1014.

²⁵ Там само.

²⁶ Там само.

²⁷ Там само.

²⁸ Там само. С. 839.

²⁹ Там само.

³⁰ Там само. С. 1014.

³¹ Там само.

³² Стайнбреннер Рон. М., Б.Б. Початки у Хресті. Канада, 1993. С. 35.

Висновки. На підставі проведеного аналізу можна зробити такі узагальнення:

1. Тема «Вплив Святого Духа на п'ятидесятницьке служіння Ісуса Христа та апостолів не дуже розроблена богословами і потребує подальшого дослідження, оскільки мова йде про стратегію використання історичного досвіду як апостолів, так і Церкви в практичній місіонерській роботі.

2. Дослідження основних підходів, які розглядаються в «Євангелії від Луки» та в «Діях Святих Апостолів», можна вважати стратегією для проведення місіонерської роботи, як в різних країнах, так і в українських Церквах.

3. Історичний досвід місіонерської роботи апостолів Петра і Павла є прикладом того, як потрібно планувати, організовувати та проводити місіонерську роботу, щоб нести Благу Вістку до людей.

4. Прикладом розуміння ролі Святого Духа для підтримки християнина можуть служити як праці Отців Церкви, так і Послань апостолів.

5. Для провадження місіонерської роботи потрібно покладатися не тільки на сучасні теоретичні дослідження, але й на той досвід, який накопичили Церкви за всю історію свого місіонерства, в першу чергу, на підтримку Святого Духа.

Список використаної літератури:

1. Біблія або книги Нового і Старого Завітів. Українське біблійне товариство, 2009. 1151 с.
2. Блекебі Г.Т, Кінг К.В. Пізнавати Бога. Луцьк, 2003. 236 с.
3. Вуд Джордж. Деяння Святого Духа. Глобал, 2003. С. 37.
4. Макдоуел Джон. Незаперечні свідчення / за ред. В. Зоца. Мінськ, 1994. 282 с.
5. Смольчук Фред. Святий Дух і Біблія. Торонто, Канада : Еванджел Байбел Транслейторс енд Міністріс, 1992. С. 14–15.
6. Стайнбрэннер Рон. М., Б.Б. Початки у Хресті. Канада, 1993. С. 35.

References:

1. Bibliia abo knyhy Novoho i Staroho Zavitiv [Bible or books of the New and Old Testaments]. Ukrainske bibliine tovarystvo, 2009 (in Ukrainian).
2. Blekebi H.T, King K.V. (2003). Piznavaty Boha [To know God]. Lutsk (in Ukrainian).
3. Vud Dzhordzh. Deianyia Sviatoho Dukha (2003). [The works of the Holy Spirit]. "Hlobal" (in Ukrainian).
4. Makdouel Dzhon (1994). Nezaperechni svidchennia. Za red. V. Zotsa. Minsk (in Ukrainian).
5. Smolchuk Fred (1992). Sviaty Dukh i Bibliia [The Holy Spirit and the Bible]. Toronto, Kanada: Evandzhel Baibel Transleiters end Ministris (in Ukrainian).
6. Stainbrenner Ron. M., B.B. (1994). Pochatky u Khrestii [Beginnings in Jesus]. Kanada (in Ukrainian).